

Onderwerp: vaststellen wijziging keur en leggers

Datum vergadering: 1-9-2020

Registratienummer: 1683592 versie 2

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

1. het besluit tot wijziging van de Keur Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2018 vast te stellen;
2. het besluit vast te stellen tot wijziging van de Legger van de primaire waterkeringen langs de Neder-Rijn en Lek met de daartoe behorende kunstwerken van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden;
3. het besluit vast te stellen tot wijziging van de Legger van de regionale waterkeringen met de daartoe behorende kunstwerken van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, onder gelijktijdige intrekking van de Legger van de primaire waterkeringen langs de Gekanaliseerde Hollandse IJssel met de daartoe behorende kunstwerken.
4. de Legger oppervlaktewateren 2020 vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van Legger oppervlaktewateren 2018 en de Legger oppervlaktewateren 2012;
5. het inspraakrapport vast te stellen en de insprekers daarover te informeren;
6. bovenstaande besluiten op de gebruikelijke wijze bekend te maken en inwerking te laten treden 8 dagen na bekendmaking.

Toelichting

Sinds 1 mei 2019 werkt ons waterschap met de “ja, mits-keur”, de bijbehorende uitvoerings- en beleidsregels. Gelijktijdig zijn ook de legger voor oppervlaktewateren en de legger van de primaire kering langs de Neder-Rijn en Lek aangepast en inwerking getreden.

Vanaf dat moment heeft de afdeling Vergunningverlening & Handhaving bijgehouden welke onvolkomenheden in de praktijk in de nieuwe set regels zijn geconstateerd. Ook is de werkgroep “platform keur en leggers” opgesteld bestaande uit medewerkers van diverse afdelingen. Dit platform beoordeelt de geconstateerde onvolkomenheden en doet voorstellen tot wijziging van de regels. Dit is de input geweest voor dit bestuursvoorstel tot actualisatie van de keur en leggers. De uitkomsten zullen later dit jaar/begin volgend jaar tevens worden gebruikt bij het evalueren van de keur en het actualiseren van de uitvoeringsregels.

Vooruitlopend op de evaluatie is in de keur een klein puntje gesignaleerd dat zou moeten worden aangepast. Omdat de leggers ook worden aangepast, waarvoor dezelfde voorbereidingsprocedure moet worden doorlopen, is er voor gekozen de geringe wijziging van de keur hierin te laten meeliften. Belanghebbenden hebben zodoende de mogelijkheid gekregen om in een keer in te spreken op de keur en de leggers. Dat is handiger dan dat straks voor de keur weer hetzelfde inspraaktraject moet worden opgestart, te meer omdat de aanpassing van de keur zeer gering is en tekstueel van aard.

Bij de vaststelling van de keur door het algemeen bestuur op 19 december 2018, is een motie aangenomen dat de keur voor inwerkingtreding van de Omgevingswet zou worden geëvalueerd. De Omgevingswet is recent uitgesteld tot 1 januari 2022. Voor de zomer heeft het college een plan van aanpak voor de uit te voeren evaluatie vastgesteld. De evaluatie zal dit najaar plaatsvinden en begin volgend jaar aan het bestuur worden gepresenteerd. De opzet van de evaluatie is eind augustus via de bestuursinformatiebrief nr. 2020-5 aan het algemeen bestuur toegestuurd.

Voor het waterschap is het wenselijk voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet de bestaande set regels nog een keer te actualiseren. Zo nodig kan de keur in de loop van 2021 dan nogmaals worden aangepast, maar wij verwachten dat dit met de huidige kleine aanpassing wellicht niet meer nodig zal zijn.

Gewenste aanpassing van de keur

De aanpassing van de keur beperkt zich tot de beschrijving van de zorgplicht. Hierin staat beschreven waar initiatiefnemers bij activiteiten rekening moeten houden en hoe te handelen. Omdat het *nalaten* van handelen een ongewenste handeling kan zijn, is het *nalaten* toegevoegd aan de beschrijving.

Juridisch gezien zijn in de praktijk op dit moment geen onvolkomenheden in de tekst van de keur geconstateerd. Het enige punt dat aanpassing behoeft is een verdere uitleg van de zorgplicht. Hiermee zou eerst de evaluatie van de keur kunnen worden afgewacht. Anderzijds betreft het een kleine tekstuele aanvulling die bestuurlijk waarschijnlijk geen enkele discussie zal opleveren. Ter meerdere zekerheid wordt voorgesteld om aan artikel 3.1 van de keur toe te voegen dat naast het handelen, ook bij nalaten rekening moet worden gehouden met de zorgplicht. De reden voor deze aanpassing is om de handhaving te vergemakkelijken als een partij juist door een nalaten de zorgplicht overtreedt en daarmee het watersysteem in gevaar brengt. Naar aanleiding van de inspraakreacties is de voorgestelde wijziging van de keur iets aangepast, in die zin dat de bedoeling duidelijker is weergegeven. In bijgaand besluit is deze voorgestelde wijziging geel gemarkeerd (DM1632525-v2). U wordt voorgesteld dit in de procedure van de leggeraanpassingen te laten meelopen en hiervoor niet eerst de evaluatie van de keur af te wachten.

Vanuit het bestuur en de organisatie is grote behoefte om ook met de regels voor waterkwaliteit aan de slag te gaan. Het is echter nog te vroeg dit nu mee te nemen in de keur wijziging. Het waterschap moet daarvoor eerst de komst van de bruidsschat afwachten. Verder is in de op 4 maart jl. door het algemeen bestuur vastgestelde uitgangspunten bepaald dat de waterkwaliteitsregels eerst één op één in de waterschapsverordening zullen worden overgenomen. Het bestuur onderkent dat aanpassen van de kwaliteitsregels niet kan zonder afstemming met andere netwerkpartners binnen hetzelfde stroomgebied; dit vraagt tijd. Ambtelijk zal wel de werkgroep 'Gezond water' van start gaan om te onderzoeken in hoeverre er regels voor ecologie kunnen worden opgenomen in de waterschapsverordening. Afhankelijk van de voortgang van deze werkgroep zouden eventuele wijzigingen ten behoeve van ecologie kunnen worden meegenomen in de later te wijzigen uitvoeringsregels. Dit proces loopt nog; de aanpassing hiervan volgt later dit jaar. In de legger is op dit punt al wel vooruitgang, zie hieronder bij MVO.

Gewenste aanpassingen van de leggers voor de waterkeringen

Legger van de primaire waterkeringen

Op 19 december 2018 heeft het algemeen bestuur de Legger van de primaire waterkeringen langs de Neder-Rijn en Lek met de daartoe behorende kunstwerken van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden gewijzigd vastgesteld. Het betrof o.a. de vaststelling van een profiel van vrije ruimte ten behoeve van het project Sterke Lekdijk. Nadien is gebleken dat de leggertekst van deze en andere leggers gedeeltelijk is achterhaald en aanpassing behoeft. Zo werd in de legger verwezen naar vervallen wetgeving. Naast de actualisatie van de leggertekst is het ook van belang dat op twee plekken de waterkeringenlijn wordt aangepast (verlegde oostelijke voorhavendijk van de Beatrixsluis en waar de waterkeringenlijn in Schoonhoven eindigt).

De gewijzigde leggernota met besluit treft u hierbij aan (DM1637837 en DM1630780-v4). De wijzigingen zijn geel gearceerd. De gewijzigde leggerkaarten zijn als pdf toegevoegd (DM1641691, 1641692, 1641693, 1641694, 1641695, 1641696 en 1641697).

Legger van de C-kering

Bij besluit van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 1 november 2016, is een wijziging geweest in de status van de niet direct kerende primaire waterkering langs de Gekanaliseerde

Hollandse IJssel (C-kering). Als gevolg hiervan dient de Legger van de primaire waterkeringen langs de Gekanaliseerde Hollandse IJssel met de daartoe behorende kunstwerken te worden ingetrokken.

Legger van de regionale waterkeringen

De voormalige C-kering dient vervolgens als regionale waterkering te worden opgenomen in de Legger van de regionale waterkeringen met de daartoe behorende kunstwerken van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Naast deze wijzing vindt ook meteen een geringe actualisatie van de legger van de regionale waterkeringen plaats. De legbertekst wordt geactualiseerd en er zijn bij kadeverbeteringen een aantal waterkeringen verlegd (na het doorlopen van de projectplanprocedure) en het is van belang dat de juiste waterkeringenlijn nu in de legger wordt opgenomen.

De gewijzigde legbertnota met besluit treft u hierbij aan (DM1637836 en DM1630780). De wijzigingen zijn geel gearceerd. De gewijzigde leggerkaarten zullen digitaal worden ontsloten.

Gewenste aanpassing van de legger oppervlaktewateren 2012 en 2018

Op 20 februari 2019 heeft het algemeen bestuur de legger oppervlaktewateren 2018 vastgesteld en van kracht verklaard voor het gehele beheergebied met uitzondering van op de leggerkaart grijs gemarkeerde gebieden. In die gebieden bleef de legger oppervlaktewateren 2012 van kracht. Grijs gebieden waren locaties waar ten opzichte van de vorige legger oppervlaktewater was verdwenen en niet duidelijk was of dit op basis van én conform een melding, vergunning of projectplan heeft plaats gevonden. Besloten was dat op deze locaties de oude legger bleef gelden totdat alles goed was uitgezocht. Dit is inmiddels gedaan en de uitkomst is in de nieuwe legger verwerkt. Daarmee komt met de nieuwe legger oppervlaktewater 2020 zowel de legger uit 2012 als de legger uit 2018 volledig te vervallen.

Vooruitlopend op de omgevingswet zijn definities uit de keur, beleidsregels en uitvoeringsregels verder op elkaar afgestemd en ook afgestemd op landelijk gebruikte definities. Daardoor zijn sommige definities tekstueel gewijzigd of soms zelfs komen te vervallen. Inhoudelijk heeft dit niet tot aanpassingen geleid.

De eerder ingeslagen weg van deregulering is doorgezet. Zo zijn opnieuw veel beschermingszones rondom watergangen en kunstwerken komen te vervallen. Uiteraard zonder daarbij de belangen van het waterschap te schaden.

Tot slot zijn de leggerkaarten geactualiseerd. Bijvoorbeeld op basis van vergunde en tot uitvoering gekomen werkzaamheden van derden en van eigen werken. Of bijvoorbeeld vanwege een gewijzigd beheerdersoordeel van het waterschap wanneer de categorie van een watergang is gewijzigd van tertiair naar primair. Of bijvoorbeeld vanwege een constatering vanuit het schouwproces dat een watergang bij nader indien geen permanent watervoerende watergang is maar een droge sloot.

De gewijzigde legbertnota met besluit treft u hierbij aan (DM1506962-v5 en DM1641592-v2). De wijzigingen zijn geel gearceerd. De gewijzigde leggerkaarten zullen digitaal worden ontsloten.

Kaders

Artikel 78 en 79 Waterschapswet, artikel 5.1 en 6.13 Waterwet, artikel 3.1, 3.2 en 3.3 Keur HDSR 2018, artikel 1 Inspraakverordening HDSR 2007, artikel 22.14 en 22.15 Invoeringswet Omgevingswet, Besluit minimaal benodigde doorvaarthoogten provincie Utrecht 2015, Besluit minimaal benodigde vaartwegdiepten provincie Utrecht 2016, Waterverordening provincie Utrecht 2009, artikelen 4.1 t/m 4.3 Waterverordening Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009 en artikel 6.38 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

Welk waterschapsdoel is aan de orde (uit overzicht 'Indicatoren Waterkoers' in de begroting)

Met de vaststelling van de wijziging van de regels is het waterschapsdoel

“Waterinfrastructuur op orde houden” aan de orde.

Financiële aspecten

Dit voorstel heeft voor het waterschap geen financiële consequenties. Uiteindelijk kan het voorstel in de uitvoering wel veel tijdwinst voor het waterschap gaan opleveren, door bijvoorbeeld minder afgifte van vergunningen en minder bezwaarschriften. Met name voor legalisering en/of handhaving van de bij de vaststelling van de legger oppervlaktewateren 2018 geconstateerde illegale dempingen (grijze vlekken) zal dit veel tijdwinst opleveren.

Communicatie aspecten

De voorgestelde wijzigingen hebben van 4 mei tot 14 juni (6 weken) voor een ieder ter inzage gelegen. Belanghebbenden hadden de mogelijkheid in deze periode een zienswijze te geven. Tijdens de ter inzagelegging hebben wij een viertal reacties ontvangen. Deze zijn verwerkt in bijgaand inspraakrapport. De inspraakreacties hebben wel tot aanpassing van de regels geleid. Omdat er geen reacties zijn binnengekomen wordt u voorgesteld het voorgestelde besluit ongewijzigd vast te stellen.

Na de definitieve vaststelling zullen de wijzigingsbesluit op de gebruikelijke wijze bekend worden gemaakt, waarna deze inwerking kunnen treden. De insprekers worden hier apart over geïnformeerd.

MVO aspecten

Uit kostenoverweging, maar ook uit gemak voor belanghebbenden, zijn de procedures voor aanpassing van de keur en meerdere leggers samengevoegd. Alles wordt gelijktijdig ter inzage gelegd en vrijgegeven voor inspraak. Dit scheelt in de administratieve lastendruk en maakt het voor belanghebbenden overzichtelijk.

Het waterschap is doende, zoals hierboven al aangegeven, om te onderzoeken welke regels er ten behoeve van de ecologie zouden kunnen worden opgenomen. Voor de uitvoeringsregels loopt dat nog, maar in de legger oppervlaktewateren zijn al wel ‘haakjes’ gecreëerd (artikel 5). Zo wordt in de legger nadrukkelijk de mogelijkheid geboden om natuurvriendelijk onderhoud toe te passen op bepaalde, vooraf met het waterschap afgestemde locaties. Deze locaties worden dan op de leggerkaart aangeduid als natuursloot. Het natuurvriendelijk onderhoud komt de biodiversiteit ten goede. Vooralsnog geldt dit alleen voor natuurgebieden in het Kromme Rijn gebied. Als deze proef slaagt kan dit ook voor andere locaties worden uitgerold.

Bijlagen

- besluit wijziging keur (DM1632525-v2)
- besluit wijziging leggers m.b.t. waterkeringen (DM1630780-v4)
- Geconsolideerde leggartekst primaire waterkeringen (DM1637837)
- Gewijzigde kaarten legger primaire waterkeringen
 - o Overzichtskaart (DM1641697)
 - o Gemaal De Koekoek (DM1641691)
 - o Oostelijke voorhavendijk Beatrixsluis oud en nieuw (DM1641693 en 1641692)
 - o Schoonhoven oud en nieuw (DM1641695 en 1641694)
 - o Waaiersluis (DM1641696)
- Geconsolideerde leggartekst regionale waterkeringen (DM1637836)
- besluit wijziging legger oppervlaktewateren (DM1641592-v2)
- Geconsolideerde leggartekst legger oppervlaktewateren 2020 (DM1506962-v5)
- Inspraakrapport keur en leggers HDSR 2020 (DM1682597)

De nieuwe leggerkaarten voor de legger regionale waterkeringen en de legger oppervlaktewateren worden digitaal ontsloten.